

Медичний «Оскар» 2018: як це відбувалося

9 серпня 2018 р. в Києві пройшла урочиста подія, присвячена нагородженню кращих медиків України громадською відзнакою «Орден Святого Пантелеймона», відома як медичний «Оскар». Нагороду присуджували у п'яти номінаціях: «Кращий лікар», «Кращий медичний працівник», «Новатор охорони здоров'я», «Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я», «Зразок служіння суспільству».

Ініціатором події, яка проводиться наприкінці літа вже другий рік поспіль, виступила Громадська організація «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги», за підтримки Національної академії медичних наук України та Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, а також представників католицької, греко-католицької та православної (УПЦ) церков.

Усього на відзнаку було висунуто 340 кандидатів різнопрофільних медичних працівників, з яких до фінального відбору дійшли лише 20. У кожній номінації представлено чотири кандидати. У кінцевому результаті з чотирьох кандидатів члени Поважної комісії (шляхом таємного голосування) вибирають переможця.

Право подавати кандидатури на присудження ордена мають громадські організації у сфері охорони здоров'я, об'єднання (організації) пацієнтів, заклади охорони здоров'я різних форм власності, наукові установи та навчальні заклади медичного спрямування.

Вимоги до кандидатів: відзнака вручається патріотам України, яким притаманні високий професіоналізм, духовно-моральні якості та які досягли значних особистих результатів у галузі охорони здоров'я, благодійній та громадській діяльності. Відзнаку присуджують громадянам України, іноземним громадянам та особам без громадянства, незалежно від статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які систематично займаються діяльністю, що позитивно впливає на фізичний розвиток і здоров'я українського народу, суспільну свідомість і духовність, утверджує принципи толерантності для загального блага.

«Критерії до подання кандидатури надзвичайно серйозно розглядалися. Людина може і самостійно висунути власну кандидатуру, але вона повинна мати три різні рекомендації на свою підтримку — це для розгляду лише регіональною комісією. Регіональна рада складається з 11 осіб. До складу ради входять члени різних профільних асоціацій, громадських організацій, журналісти, священники тощо. І так у кожному регіоні України. Для того щоб пройти далі, кандидати мають спочатку пройти регіональний відбір у кожній з номінацій», — розповів голова Поважної ради, міністр охорони здоров'я України (2007–2010), заслужений лікар України, голова Президії Правління Громадської організації «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги», доктор медичних наук **Василь Князевич**.

За його словами, після регіонального відбору кандидатури медиків, які пройшли перший етап, розглядаються членами Національної експертної комісії. До складу комісії входять представники кожної області України, виборні очільники регіональних комісій, відомі політики, представники громадських організацій, церковні лідери тощо.

«Існують певні правила голосування. Наприклад, до складу ради входить представник львівської регіональної комісії. Це означає, що він не має права голосувати за свого кандидата, лише за когось іншого. На кожного кандидата, який проходить

відбір, складається досьє. Після детального розгляду досьє і таємного голосування, члени обраної Лічильної комісії обробляють результати», — розповів про нюанси голосування В. Князевич.

Склад Поважної ради:

- Предстоятель Української православної церкви Київського патріархату, **Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет**.
- Перший Президент України **Леонід Кравчук**.
- Глава Української греко-католицької церкви **Блаженніший Святослав (Шевчук)**.
- Предстоятель Української автокефальної православної церкви, **Блаженніший Митрополит Київський та всієї України Макарій**.
- Голова Синодального відділу з питань охорони здоров'я та пастирської опіки Української Православної Церкви, **Архієпископ Львівський і Галицький Філарет**.
- Старший єпископ Церкви християн віри євангельської України **Михайло Паночко**.
- Академік Національної академії медичних наук України, засновник Всеукраїнського лікарського товариства, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор **Любомир Пиріг**.
- Президент Національної академії медичних наук України **Віталій Цимбалюк**.
- Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я **Ольга Богомолець**.
- Президент Національної академії педагогічних наук України, академік Національної академії наук України, доктор філософських наук, професор **Василь Кремень**.
- Ректор Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, академік Національної академії наук України, доктор філософських наук, професор **Леонід Губернський**.
- Надзвичайний і Повноважний Посол України (1996), міністр закордонних справ України (2007–2009) Володимир Огризко.
- Директор Інституту української мови Національної академії наук України, доктор філологічних наук, професор **Павло Гриценко**.
- Голова наглядової ради ПАТ «Фармак», автор 120 наукових праць (серед них — одна монографія), 100 патентів України, кандидат економічних наук **Філя Жебровська**.
- Українська акторка театру та кіно, народна артистка УРСР, народна артистка СРСР, Герой України **Ада Роговцева**.
- Член Академії наук вищої освіти України, нагороджена «Хрестом Пантелеймона Цілителя», лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор медичних наук, професор **Ніна Гойда**.
- Заслужений лікар України, нагороджений «Хрестом Пантелеймона Цілителя», лауреат Державної премії України, директор ДЗ «Український медичний центр реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи Міністерства охорони здоров'я України» **Володимир Мартинюк**.
- Голова Поважної ради, міністр охорони здоров'я України (2007–2010), заслужений лікар України, голова правління Громадської організації «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги», доктор медичних наук **Василь Князевич**.

До складу Лічильної комісії увійшли: **Павло Юхимович Гриценко**, **Ніна Григорівна Гойда** і **Елла Марленівна Лібанова**.

Церемонія нагородження

Цього року урочиста подія розпочалася з вже традиційного ранкового служіння у Соборі Святої Софії, де зібралися члени Поважної ради, цьогорічні номінанти і лауреати ордена. Богослужіння очолив Святейший Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет. Після молебню відбулося засідання Поважної ради.

Голова Лічильної комісії професор П.Ю. Гриценко відзвітував про роботу комісії та оголосив результати підрахунку голосів. Поважна рада затвердила імена переможців, але публічно вони будуть оголошені пізніше, під час урочистого нагородження, яке пройде у залі Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка.

Після молебню для представників преси було проведено прес-конференцію, участь у якій взяли Голова Поважної ради В. Князевич, номінанти на нагороду **Геннадій Охматенко**, **Зоя Дячко**, **Костянтин Руденко** та голова Національної експертної комісії **Олег Дуда**.

Урочиста частина церемонії розпочалася о 16:00 з проходження учасників події червоною доріжкою, якою зустрів Театр імені Івана Франка своїх гостей. Чудовий музичний та вокальний супровід від хору та київського камерного оркестру «Софія» додав події святкового настрою.

Нагорода «Орден Святого Пантелеймона» має десятилітню історію, а з 2017 р. у неї з'явився особливий статус — вона стала Всеукраїнською громадською нагородою. Це виняткова можливість подякувати від імені суспільства кращим медичним працівникам.

«Ви маєте зрозуміти, що ми еліта суспільства. Немає іншої системи, яка так само і настільки віддано служить людині, незважаючи на всі проблеми. І всі номінанти, які сьогодні тут зібралися — ви вже переможці. На вас будуть рівнятися інші. Ви — приклад для суспільства і для всієї медицини», — заявив В. Князевич у вступному слові.

Кращий лікар

У категорії «Кращий лікар» до нагороди «Орден Святого Пантелеймона» було представлено чотири кандидата:

1. Засновника Тернопільської школи комбустології, професора кафедри хірургії Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського **Володимира Бігуняка**. Винятковий фахівець, чий науковий розробки стосуються нових методів визначення глибини опіків, можливості їх корекції та лікування, токсичності сироватки крові, кріоконсервування та ліофілізації ксенодермотрансплантатів.

Розробив методику виготовлення і використання замінників шкіри для місцевого лікування при опікових ранах. Організував унікальний банк ліофілізованих ксенодермотрансплантатів (МП «Комбустолог»), який забезпечує замінниками шкіри опікові відділи України.

2. Начальника хірургічного відділення Запорізького військового госпіталю, підполковника медичної служби **Г. Охматенка**. Г. Охматенко працює в галузі охорони здоров'я понад 30 років. З листопада 2014 р. очолює хірургічне відділення Запорізького військового госпіталю. Його професійна діяльність значною мірою пов'язана з роботою в гарячих точках. Лікар проходив службу в Афганістані, брав участь у миротворчих місіях ООН у Лівії, Іраку. З перших днів російської агресії на Донбасі перебував у зоні АТО, спочатку — під Слов'янськом, потім — у Дебальцевому, Маріуполі, Волновасі. За чотири роки АТО провів близько 1400 операцій різної складності, пролікував 1600 пацієнтів.

3. Доктора медичних наук, професора кафедри внутрішньої медицини № 2 та медсестринства Івано-Франківського національного медичного університету, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Академії наук технологічної кібернетики України **Нестора Середука**. В активі творчої особистості лікаря — понад 600 публікацій, 30 монографій, підручників та навчальних посібників, біля двох десятків винаходів, більше двадцяти раціоналізаторських пропозицій.

Вагома частка його розробок стосується новітніх медичних технологій лікування при гострих коронарних синдромах та серцевій недостатності. Створив наукову школу: під його керівництвом захищено 5 докторських і 35 кандидатських дисертацій.

4. Завідувача анестезіологічно-реанімаційного відділення № 2 Львівської обласної клінічної лікарні **Любомира Соловоя**. Л. Соловей протягом 10 років керує анестезіологічно-реанімаційним відділенням Львівської лікарні. З того часу багато що змінилося, але відділення продовжує працювати, як добре налаштований годинник. Саме у цьому пан Любомир бачить своє призначення і мріє про систему реорганізації аналогічних відділень по всій Україні, щоб у моменти, коли людина найбільш слабка та беззахисна, вона могла отримати професійну допомогу.

Вимоги, за якими Поважна рада обирала номінантів до цієї категорії: професіоналізм, моральність, здатність на надзвичайні вчинки у своїй професії та служіння пацієнту.

Перемогу у номінації «Кращий лікар» присуджено та урочисто вручено сертифікат на суму 100 тис. грн. **Г. Охматенку**.

Кращий медичний працівник

У категорії «Кращий медичний працівник» до нагороди «Орден Святого Пантелеймона» було представлено фельдшерів та медичних сестер. Цього року номінантами нагороди стали:

1. **Зоя Дячко** — медична сестра з Немирівської районної лікарні. У Немирів З. Дячко переїхала юною дівчиною. З тих пір, понад 50 років вона працює на одному місці. За півстоліття перед її очима пройшли три покоління пацієнтів і десятки лікарських династій.

2. **Христина Омельченко** — медична сестра Львівської обласної клінічної лікарні. На запитання, з чого все почалося, Христина з позивним «Жанна» жартує: «З того, що я народилася жінкою». Говорить, із дитинства мріяла служити в армії. Після подій на Майдані Христина записалася до лав Другої штурмової

роти Правого сектору. Будучи медиком, вона воювала як справжньої боєць.

3. **Олена Пегета** — старша медична сестра онкологічного відділення Центру трансплантації кісткового мозку у місті Києві. Про досвід та підхід до справи пані Олени свідчить той факт, що за 18 років роботи з її відділення не звільнилося жодного співробітника, адже всі працівники знають — старша медсестра О. Пегета завжди буде поруч та підтримає у будь-якій ситуації.

4. **Наталія Тимошенко** — медична сестра Авдіївської міської лікарні Донецької області. Коли в Авдіївку прийшла війна і місто спорожніло, Наталя вирішила залишитися. Будинки стояли зруйновані обстрілами, а вулицями бігали тварини, яких покинули господарі. Не було електрики та води, але навіть в таких умовах медики Авдіївської лікарні продовжували працювати.

Вимоги до номінантів: професійність, вміння надати першу допомогу, створити комфорт і забезпечити умови для найшвидшого одужання пацієнтів.

Поважна рада нагородила «Орден Святого Пантелеймона» та вручила сертифікат на 100 тис. грн. медичній сестрі з Авдіївської лікарні Н. Тимошенко, яка 18 років віддано працювала у лікарні й не покинула пацієнтів навіть під час російської агресії на Сході нашої країни.

Після другого етапу урочистого нагородження, слово взяла Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я **О. Богомолець**. Вона подякувала всім медичним працівникам за самовіддану роботу та запросила вшанувати хвилиною мовчання пам'ять понад сотні медичних працівників, які загинули на Донбасі.

У 2018 р. Поважна рада запровадила додаткову нагороду — «Медаль Святого Пантелеймона». Цією нагородою відзна-

чають молодих медичних працівників, які демонструють успіхи на професійній ниві. У номінації на «Медаль Святого Пантелеймона» представники регіональних комісій висунули 9 кандидатів із 25 претендентів, а Поважна рада шляхом таємного голосування визначила по три молодих фіналісти у номінаціях «За лікарське місцецтво», «За турботу і ласку до хворого», «Наукові розробки в медицині».

Дмитро Бешлей із Львівської області, **Сергій Войтенко** з Одеської області та **Катерина Гринь** із Полтавської області були відзначені «Медаллю Святого Пантелеймона» із врученням сертифікатів на 10 тис. грн. кожному в номінації «За лікарське місцецтво».

Сергій Бараньки з Києва, **Вікторія Сорока** з Одеської області та **Руслана Кончак** зі Львівської області були відзначені «Медаллю Святого Пантелеймона» із врученням сертифікатів на 10 тис. грн. кожному у номінації «За турботу і ласку до хворого».

Ростислав Білий зі Львівської області, **Олександр Перфільєв** із Харківської області та **Андрій Дуднік** із Вінницької області отримали «Медаль Святого Пантелеймона» із врученням сертифікатів на 10 тис. грн. у номінації «Наукові розробки в медицині».

Новатор охорони здоров'я

У цій номінації Поважна рада визначала переможця з чотирьох учасників, які не шукають спокою, чий професійні амбіції приносять у медицину нові технології та змінюють життя кожного пацієнта.

До відзнаки були представлені:

1. Директор ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В.Т. Зайцева Національної академії медичних наук України», завідувач кафедри хірургії № 1 Харківського національного медичного університету **Валерій Бойко**. Професор В. Бойко — автор понад 2500 наукових робіт та 450 авторських свідоцтв і патентів України, 78 монографій. Валерій Володимирович — співредактор чотиритомної настанови «Онкохірургія» і «Політравма».

2. Завідувач відділення інтенсивної терапії новонароджених Дніпропетровського спеціалізованого клінічного медичного центру матері та дитини імені М.Ф. Руднева **Олександр Буяльський**. З 2001 р. на базі Дитячої міської клінічної лікарні № 3 імені М.Ф. Руднева (відділення реанімації та інтенсивної терапії для новонароджених), у співпраці з кафедрою неонатології Дніпропетровської медичної академії Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України, працює регіональний навчальний центр з первинної реанімації новонароджених для лікарів пологових будинків.

Відділення патології новонароджених — найбільше на Дніпропетровщині спеціалізоване відділення неонатальної допомоги.

3. Заслужений лікар України, доктор медичних наук, професор, ректор ДЗ «Луганський державний медичний університет» МОЗ України, **Ігор Іоффе**. З 2009 по 2010 р. І. Іоффе — завідувач кафедри анестезіології, реаніматології і хірургії факультету післядипломної освіти Луганського державного медичного університету МОЗ України. З 2010 по 2013 р. — проректор з науково-педагогічної роботи ДЗ «Луганський державний медичний університет» МОЗ України. З 2014 р. — призначений виконуючим обов'язки ректора ДЗ «Луганський державний медичний університет» МОЗ України.

З 27 квітня 2015 р. Ігор Володимирович призначений ректором ДЗ «Луганський державний медичний університет» МОЗ України. Нагороджений орденом «За заслуги III ступеня», присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України».

4. Дитячий лікар-отоларинголог Львівської обласної дитячої клінічної лікарні «Охматдит», головний позаштатний спеціаліст Департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації з дитячої отоларингології **Федір Юрочко**.

Поважна рада ухвалила надати почесне звання «Новатор охорони здоров'я» та нагородити «Орденом Святого Пантелеймона» **В. Бойка** із врученням сертифіката на 100 тис. грн.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я

Основні критерії для відбору номінантів у цю категорію склалися з сукупності міжнародного досвіду та налагодження співпраці, яка пішла на користь українській медицині.

Першим номінантом у цій категорії був представлений чернець орденом каміліанців, професор Міжнародного богословського інституту душпастирства у сфері охорони здоров'я «Каміліанум» (м. Рим) **Арнальдо Панграцці**, який народився в Італії і вже протягом 20 років відвідує Україну з місією гуманізації української медицини.

Другим кандидатом на здобуття відзнаки оголосили генерал-майора медичної служби **Андрія Вербу**, який знаходиться в зоні бойових дій з березня 2014 р. Провів першу в історії незалежної України операцію в наметі (в зоні АТО). За його участю була запущена програма реабілітації українських бійців у 20 країнах світу.

Третім кандидатом став начальник Управління охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації **Віктор Лисак**, якому вдалося впровадити на рідній Полтавщині низку пілотних проектів, що позитивно вплинули на розвиток медицини в регіоні. Наприклад, один із найбільших проектів — залучення Світового банку до фінансування лікування українських пацієнтів з гіпертонією.

Четвертим кандидатом став доктор медичних наук, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Хірургія серця та магістральних судин» **Костянтин Руденко**, якому вдалося модифікувати закордонну методику лікування пацієнтів із серцевими патологіями і зробити свій внесок у розвиток вітчизняної медицини.

Поважна рада присудила перемогу у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я» та нагородила відзнакою «Орден Святого Пантелеймона» професора **А. Панграцці** із врученням сертифіката на 100 тис. грн.

Зразок служіння суспільству

У цій категорії основні вимоги до номінантів стають зрозумілими із самої назви, адже ця номінація покликана назвати тих, для кого служіння народу є визначальним.

Першим номінантом у цій категорії було названо очільника Першого добровольчого мобільного шпиталю імені Миколи Пирогова **Дмитра Вернигору**, який зміг не просто зібрати навколо себе однодумців-волонтерів, а й допоміг лікарям-добровольцям вивести свою діяльність на офіційні рейки та організувати якісну допомогу людям у зоні проведення бойових дій.

Другим номінантом стала волонтер Кропивницького дитячого онкологічного відділення Міської лікарні та керівник Фонду «Янгол життя» **Наталія Тарабріна**, яка доклала чимало зусиль для допомоги онкохворим дітям.

Третім номінантом став заслужений лікар України, автор та співавтор численних публікацій в царині інфекційних хвороб, член Українського лікарського товариства, Всеукраїнської асоціації інфекціоністів України **Сергій Федоренко**, який керує Львівською обласною інфекційною клінічною лікарнею.

Четвертий номінант у категорії «Зразок служіння суспільству» не зміг вийти на сцену за своєю нагородою чи почути оплески подяки від учасників та гостей заходу, адже у лютому 2015 р. він загинув під Дебальцеве. Мова йде про молодого військового лікаря **Владислава Трепко**. Саме йому було посмертно присуджено почесне звання у цій категорії, а його родина отримала замість нього «Орден Святого Пантелеймона» та сертифікат на 100 тис. грн.

Наприкінці офіційної частини всі учасники та гості вшанували пам'ять загиблих на Донбасі хвилиною мовчання, а на сцені театру, на великому екрані можна було прочитати всі прізвища медиків, які віддали свої життя, рятуючи хворих та поранених на Сході України. «Цілителю Пантелеймона поважають усі православні церкви. Цей орден має потужну духовну підтримку. У наш час жити стає все важче, а хвороб стає більше. Лікарі несуть важливу місію в суспільстві», — виголосив у фіналі офіційної частини свята Київський патріарх **Філарет**.

*Віталій Хворостяний,
фото Сергія Бека*